

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

3. An in magna Civitate, ut hic Panormi, quis non teneatur primo publicationis die accipere Bullam, si eius privilegiis uti velit, sed sufficiat, quod postea in illa hebdomada sumat? Ex p. 1. tr. 11. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Simplex Sacerdos, qui Missam celebrat pro stipendio, & sui laboris pretio, potest suam operam Petro addicere, liber enim & non mancipium est, at ex hypothese, quod stipendium receperit, ex iustitia tenetur celebrare, alias peccaturus mortaliter. Si stipendium restitueret Sacerdos, non tenetur Petrus recipere, sed posset cum vivere, ut staret contractui, ni forte gravis causa inopinata emergeret. tunc enim Petrus videtur debere pretium restitutum recipere, Sacerdotemque à celebrandi obligatione liberare.

6. Pariformiter de Romano Pontifice discurrebamus. Liberum enim ipsi Bullam Cruciatam concedere, non concedere omnino fuit. Caterum ex hypothese quod cum Regibus nostris conuenerit, & Principum Hispanorum obsequia præmio competenti donauerit (sicut & acceptauerit proprii laboris pretium, quod restituerantur aliqui, nemo probabat) transiit contractum, qui rescindi non poterit, ni obsequia recepta restituantur. Si restituantur ista ex nulla causa, adhuc non tenebitur Hispania Rex obsequia secere, secus si detur vrgens, & gravis. Ita Caetani.

7. Sed ab omnibus supradictis dissentit Pater Barbi in Bull. Cruc. part. 1. tract. 2. cap. 6. sect. 8. §. 2. num. 14. ubi sic ait; Licet Rex Catholicus sit benemerentissimus de Ecclesia, tamen non tenetur Pontifex ex obligatione iustitiæ commutatiuæ remunerationem facere ex elemosinis Cruciatæ, cum possit remunerationem exhibere concedendo ipsi Regi spirituales gratias. Neque inter ipsum Pontificem, & Regem aliquod intercessit pactum, quo mediante Rex obsequia præstanda in fauorem Ecclesiæ obtulerit, & Pontifex in recompensationem promiserit, concedere Cruciatam, vel aliud subsidium temporale. Ita ille; qui postea §. 3. numero 174. sic subdit: Dicendum est, per se loquendo, Pontificem, qui Cruciatam concessit, & ante elapsum tempus sine causa illam suspendit, non esse obligatum ad compensationem Regi faciendam.

8. Probat quia cum Priuilegium Cruciatæ, ut ostendimus, sit omnino gratuitum, & non consistat in donatione aliqua, ac proinde sit veluti quedam delegatio, & dependeat à voluntate Pontificis, non prelatum, Pontificem voluisse ex rigore iustitiæ se obligare ad compensationem in casu reuocationis, & à iustiori in hac sententia mihi expressè videtur esse Pontificis §. 9. citat. numero 13. in fine, distinguens cum ipse priuilegium gratuitum subdito concessum in illud, quod transfert dominium: & in illud, per quod conceditur facultas, &c. ut nos sectione præcedenti distinximus, & ponens discrimen inter hæc duo priuilegia quoad reuocationem: ait, *Primum non posse reuocari, nisi ex iusta causa, & subdit hæc verba, Licet reuocetur non sit necessaria aliqua compensatio.* Particula enim illa, licet, cum sit aduersatiua eorum, quæ antea idem author dixerat, facit hunc sensum; quamuis priuilegium translatiuum iuris nequeat sine causa reuocari, tamen si reuocetur, non est necessaria aliqua compensatio; Si autem negatur obligatio compensandi quando sine causa reuocetur priuilegium, per quod in subdito gratuito transfertur aliquod ius, multo magis id erit negandum, dum reuocetur priuilegium, per quod non datur dominium, aut ius in aliqua re: legatur in casu, de quo agimus, si Pontifex absque vlla causa abrogat priuilegium, quod est purum priuilegium, consistens in facultate, ut est priuilegium Cruciatæ Regi concessum, ad nullam eidem Regi tenebitur compensationem.

9. Dices: Pontifex dum sine causa reuocat Cruciatam, aut simile priuilegium, aufert à priuilegiato ius quæsitum ipso priuilegiato inuito; ergo tenebitur ex iustitia ad compensandum ius læsum.

10. Respondeo: Per Priuilegium Cruciatæ, aut aliud

simile non conceditur Regi, aut alteri Priuilegiato aliquid ius, sed solum licentia ad aliquod faciendum; proinde ex reuocatione nulla fit iniuria Regi contra iustitiam, & per consequens non tenebitur Pontifex aliquid compensare. Hucusque Barbi.

Et hæc sunt placita Doctorem circa præsentem quæstionem, quæ mihi sufficiat tantum proposuisse, nolo enim de meo aliquid dicere.

RESOL. II.

Virum, quando quis suscipit, Bullam debeat esse in gratia, videlicet in ordine, ut quis eligat Confessarium, vtatur lacticiis, &c?

Et difficultas vero est, in ordine ad consequendas Indulgentias.

Et inferitur, quod si quis in aliquo iubileo Feria 4. 6. & Sabbatho, ieiunasset in peccato mortali, & die Dominica per Sacramentalem confessionem reponeretur in gratia, is Indulgentiam consequeretur. Ex p. 1. tract. 11. Ref. 6.

§. 1. **I**n ordine ad Priuilegia Bullæ, videlicet, ut quis eligat Confessarium, vtatur lacticiis, &c. negatiuè respondendum est. * Difficultas verò manet in ordine ad consequendas Indulgentias. Caietanus tr. 1. de Indul. q. 2. tenet sententiam affirmatiuam, & dubius Sotus est in hoc in 4. dist. 21. q. 2. art. 3.

2. Sed omnino dicendum est contrarium, cum Villalob. in sum. tom. 1. tr. 27. in tit. n. 5. Henriq. in sum. lib. 7. c. 9. n. 7. Acolta in Bull. Cruc. q. 1. per tot. & alij. Et ratio est: quia Bulla non dicit, ut suscipientes sint in gratia; nec illud verbum, *contritis*, refertur ad tempus susceptionis Bullæ; sed ad instans consequendæ Indulgentiæ, & completis omnibus requisitis. Vnde, si quis in aliquo Iubileo feria quarta, sexta, & sabbatho ieiunaret in peccato mortali, & die Dominica per Sacramentum Confessionis reponeretur in gratia, is Indulgentiam consequeretur. Ergo, &c. Vide Fillucium tom. 1. tract. 8. c. 6. n. 138. & alios.

* Sup. hac diffie. inf. lege doct. Ref. 148. & auctus §. cius not.

Sup. hoc infra in tr. 4. Ref. 44. §. Secus autem, ad lin. 3. & lege etiã Ref. 503. &c.

RESOL. III.

An in magna ciuitate, ut hic Panormi, quis non tenetur primo publicationis die accipere Bullam, si eius priuilegiis vti velit, sed sufficiat, quod postea in illa hebdomada sumat? Ex parte 1. tractatu 11. Refol. 92.

§. 1. **R**espondet affirmatiuè Henriq. lib. 2. cap. 19. num. 1. in Gloss. littera O, quem postea sequitur Villalobos in summa, tom. 1. tract. 27. claus. 4. n. 10. ubi asserit: [Añade Henrique, que no estan obligados todos en vna ciudad grande, a tomar la Bula, el mismo dia de la publicacion para aprouecharse della, sino que basta, que la rrecean dentro de tres dias, ò vna semana; de fuerte, que sienta, que el que tenia la Bula de otras, no se la acaba al punto, que la otra se publica en las grandes ciudades.] Ita ille, quod est valde notandum. Sed vide circa præsentem quæstionem Ioannem Sancium in Select. disp. 55. n. 5.

RESOL. IV.

Quidam Princeps sumere voluit secunda vice Bullam Cruciatam; quæsitus fuit, an teneatur soluere taxenos decem?

Et quid est dicendum de viduis Comitissis, Marchionissis, Ducissis, & Principissis, atque de aliis qua mortuis maritis